

**Politisk plattform
for
Press – Redd Barna
Ungdom
Vedtatt på Landsmøtet 2021**

Innhold

	Forord	3
	Barns rett til påvirkning	4
5	1.1. Barnekonvensjonen internasjonalt	4
	1.2 Barnekonvensjonen i Norge	4
	1.3 Elevmedvirkning	4
	1.4 Unges påvirkning i lokalmiljø	5
	1.5 Reel påvirkning for barn og ungdom	5
	1.6 Barneombud	5
10	Barns rett til fritid og kulturliv	6
	2.1 Tilrettelegging for fritid og deltakelse for barn med funksjonsnedsettelse	6
	2.2 Fritid og kulturliv	6
	2.3 Barn som lever i vedvarende lavinntekt	7
	Barns rett til utdanning	8
15	3.1 Like muligheter i skolen	8
	3.2 Sosialt miljø i skolen	8
	3.3 Faglig miljø i skolen	8
	3.4 Seksualundervisning	9
	3.5 Skolehelsetjenesten	10
20	3.6 Et trygt skolemiljø	10
	3.7 Barnehage	11
	Barns rett til god helse	12
	4.2 Helsetjeneste for alle	12
	4.3 Psykisk helsehjelp	13
25	4.4 Kjønn og identitet	13
	Barns rett til en trygg oppvekst	14
	5.1 Barnevernet som etat	14
	5.2 Barn og barnevernet	14
	5.3 Foster- og adoptivforeldre	15
30	5.4 Vold og overgrep mot barn	15
	5.5 Personvern på nett	16
	5.6 Barns levevilkår	17
	5.7 Barn og kriminalitet	17
	Barns rett til beskyttelse	18
35	6.1 Asylprosessen	18
	6.2 Asylmottak	19
	6.3 Asylsøkende barn og utdanning	19

	6.4 Integrering	19
	6.5 Enslige asylsøkende barn	20
	6.6 Alderstesting	20
	6.7 Representant	20
5	6.8 Forsvinninger fra asylmottak	20
	6.9 Asylsøkende barn med familie	21
	6.10 Internasjonal asyl- og flyktningpolitikk	21
	6.11 Rasisme og retorikk i asylpolitikken	22
	Barns rett til en trygg verden	23
10	7.1 Norge i verden	23
	7.2 Verdens handelsorganisasjon (WTO)	23
	7.3 Utviklingsland	24
	7.4 Etisk handel	24
	7.5 Utdanning	24
15	7.6 Handel med barn	25
	7.8 Barnearbeid	25
	7.9 Barn i krig	25
	7.10 Våpen	26
	7.11 Norge i krig	26
20	Barns rett til et levelig klima	27
	8.1 Klimatiltak i Norge	27
	8.2 Klimatiltak internasjonalt	27
	8.3 Klimaflyktninger	27
	8.4 Ungdom og klimaendringer	28
25	8.5 Urfolk og klimaendringer	28
	8.6 Kollektivtransport	28
	FNs konvensjon om barnets rettigheter	29

30

35

Forord

Press – Redd Barna Ungdom kjemper for barns rettigheter. Hver dag brytes barn sine rettigheter, og det må gjøres noe med. Press sin plattform sammen med FNs barnekonvensjon utgjør Press sine krav når vi legger press på myndigheter og andre beslutningstakere som har muligheten til å innfri barns rettigheter.

Når et barns rettigheter brytes er det noen som må stilles til ansvar. Artikkel 4 i barnekonvensjonen slår fast at det er statens ansvar at barn får sine rettigheter innfridd, derfor jobber Press for politiske og strukturelle endringer rettet mot land, slik at hvert land skal være i stand til å ivareta barns rettigheter og interesser.

Press er med grunnlag i denne plattformen en markant aktør i kampen for barn og unges rettigheter og gir barn og unge selv muligheten til handling mot rettighetsbrudd og urett.

20

25

30

35

40

Barns rett til påvirkning

En av grunnpilarene i barnekonvensjonen er artikkel 12, som slår fast barns rett til å si sin mening og bli hørt. Over 20 % av den norske befolkningen er barn, og dette er en gruppe uten direkte innflytelse over samfunnet.

- 5 Staten må derfor tilrettelegge for at barn og unge skal bli hørt. Det er også statens ansvar og plikt å informere barn og unge om deres rettigheter gjennom barnekonvensjonens artikkel 42. Gjennomgående er det viktig at barn blir tatt seriøst som politiske aktører og at det tilrettelegges for reell påvirkning.

10 1.1. Barnekonvensjonen internasjonalt

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at alle land ratifiserer og inkorporerer barnekonvensjon, samt oppfyller dens krav i praksis
  - at alle land som har ratifisert barnekonvensjonen også ratifiserer
- 15 tilleggsprotokollen om en klagemekanisme til FNs barnekonvensjon

1.2 Barnekonvensjonen i Norge

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- mer opplæring i barnekonvensjonen og hvordan den er relevant for barn i Norge, i grunnskolen og i den videregående skolen, gjennom å
- 20 legge til flere kompetansemål i læreplanen om dette
- at barnekonvensjonen er lett tilgjengelig og synlig for elever på grunnskolen og videregående skoler
  - obligatorisk opplæring i barnekonvensjonen og barns rettigheter for alle som studerer til yrker som innebærer kontakt med barn

25 1.3 Elevmedvirkning

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at elever må få økt kunnskap om sine rettigheter i opplæringsloven og om sine klagemuligheter til Fylkesmannen jf. Opplæringsloven kapittel 9A.
- 30
- økt fokus på demokrati- og politikkopplæring for barn og unge i grunnskolen og yrkesfaglig videregående utdanningslæreplan
  - større innflytelse for elevråd og andre strukturer for ung medvirkning
  - at elever har rett til 20 dager politisk eller organisatorisk fravær per skoleår
- 35
- rett til politisk fravær i ungdomsskolen
  - at fraværreglene i skolen endres slik at dokumentert deltakelse i organisert politisk streik er å anse som politisk fravær

1.4 Unges påvirkning i lokalmiljø

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at ungdomsråd skal ha forslagsrett i kommunestyret
- ungdomsråd som kan uttale seg i de sakene de vil og ikke ekskluderes fra noen kommunale saker
- at stemmerettsalder skal være 16 år i lokale og nasjonale valg, og i folkeavstemninger
- at det etableres gode retningslinjer for ungdommens fylkesråd som vektlegger reell og meningsfull deltagelse

10 1.5 Reel påvirkning for barn og ungdom

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at barn og unge skal motta informasjon om saker som angår dem og informasjon om hvordan de selv kan bidra til å påvirke samfunnet, via relevante kanaler
- at myndighetene skal legge til rette for reell innflytelse for barn og unge i lokale, nasjonale og internasjonale beslutningsprosesser
- statlig utredning om alternative medvirkningskanaler for barn
- enklere digital tilgang til politiske beslutningsprosesser
- at Norge lager en implementeringsplan for Sikkerhetsrådets resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet
- at Norge fremmer viktigheten av implementeringen av Sikkerhetsrådets resolusjon 2250 om ungdom, fred og sikkerhet internasjonalt
- at grunnstøtten til norske barne- og ungdomsorganisasjoner økes
- økt oppmerksomhet rundt ungdomsdiskriminering
- at aldersgrensen for organisasjonsfrihet settes ned fra 15 til 13 år
- at barn og unge inkluderes i arbeidet med Norges rapportering til FNs barnekomite, også i oppfølgingen av merknadene fra komiteen.

1.6 Barneombud

30 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- opplæring om barneombudet og hvordan det er relevant for barn og unge i grunnskolen og videregående skole
- at utpeking av nytt Barneombud sikrer Barneombudets uavhengighet fra barne- og likestillingsdepartementet
- at alle land skal ha barneombud
- at barneombudet får mandat til å motta klager fra barn
- ressurser til barneombudet slik at de kan følge opp saker på en rask og effektiv måte

Barns rett til fritid og kulturliv

Et bredt utvalg av fritids- og kulturaktiviteter er viktig for å hindre utenforskap, og styrke fysisk og psykisk helse. I tillegg kan det forhindre radikaliserings av norsk ungdom.

- 5 Mange fritidsaktiviteter i dag koster penger, og stenger dermed ute barn som kommer fra hjem med svak økonomi. I tillegg er det langt fra alle fritidsaktiviteter som er tilrettelagt barn med funksjonsnedsettelse. Det er viktig at alle kommuner har et godt fritidstilbud som ivaretar barns interesser og behov.

10 **2.1 Tilrettelegging for fritid og deltakelse for barn med funksjonsnedsettelse**

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at Norge oppfyller sine forpliktelser i diskriminering- og tilgjengelighetsloven
- 15 ● at alle land ratifiserer FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne
- at universell utforming alltid prioriteres
- at det legges til rette for at alle barn skal ha mulighet til å delta på det de ønsker, uavhengig av funksjonsevner
- 20 ● at all kollektivtransport er tilrettelagt for rullestolbrukere og mennesker med andre funksjonsnedsettelse
- at alle skoler og barnehager blir tilrettelagt for barn med nedsatt funksjonsevne
- at alle skoler og barnehager blir tilrettelagt for alle med nedsatt funksjonsevne
- 25 ● at offentlige velferdsordninger innrettes slik at de ikke hindrer barn med nedsatt funksjonsevne fra å leve et aktivt liv og delta på lik linje med andre barn

2.2 Fritid og kulturliv

30 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- lavterskel, kostnadsfrie fritidsaktiviteter som sikrer at alle barn får mulighet til å delta aktivt
- utvidet tilbud i den kommunale kulturskolen, og makspris for plass på kulturskolene
- 35 ● et nasjonalt kulturkort for ungdom som gir rabatter på kultur- og fritidsaktiviteter
- et mangfoldig aktivitetstilbud, inkludert fritidssentre, for ungdom i alle norske kommuner

- at det i alle norske kommuner skal være minst én gratis fritidsklubb, ungdomshus eller annen tilsvarende åpen møteplass for barn og unge
- 5 ● at alle kommunale fritidsklubber, ungdomshus og andre lignende åpne møteplasser for ungdom gir sin målgruppe reelle påvirkningsmuligheter under etableringsfasen og i videre drift
- sosiale støtteordninger som sikrer at barn av foreldre med svak økonomi kan delta i fritidsaktiviteter på lik linje med andre barn
- 10 ● barnebilletter skal gjelde fram til man er 18 år på alle kulturarrangementer
- økt satsning på tiltak for å fremme og å ivareta nasjonale minoriteters kultur og språk for barn og unge
- at det tilrettelegges for at samiske barn skal kunne delta i samfunnet og praktisere sin kultur på lik linje med andre barn i Norge
- 15 ● at elitefokusering ikke skal gå på bekostning av breddetilbud i idretten
- mer fokus på barn og ungdom med forskjellige legninger og kjønnsidentiteter
- motvirkning av forskjellsbehandling basert på nivå i fritidsaktiviteter
- 20 ● økt støtte til Den Kulturelle Skolesekken i alle fylker
- at eliteidrett ikke skal være skadelig for barns helse, verken fysisk eller psykisk
- at barn er en aktiv deltaker i utviklingen av inkluderende ordninger som Fritidskortet slik at disse ordningene er treffsikre

25 **2.3 Barn som lever i vedvarende lavinntekt**

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at barnehage gjøres gratis for alle barn
- øke tilskuddene til frivillige organisasjoner, som idrettslag, korps, frivillighetssentraler, friluft-, barne- og ungdomsorganisasjoner, for at den økonomiske terskelen til å ta del i organisert fritidsaktivitet reduseres.
- 30 ● at kommunene setter ned et utvalg for å undersøke og kartlegge utfordringer og konsekvenser knyttet til barn i vedvarende lavinntekt
- 35 ● at kommuner lager handlingsplaner for å redusere antall lavinntektsfamilier
- økt innsats på en ikke-stigmatiserende og gratis leksehjelp som tilbys til alle barn på grunnskolen og videregående skole
- at skolen arbeider aktivt for å motvirke stigmatiserende holdninger
- 40 rundt barn som lever i vedvarende lavinntekt

Barns rett til utdanning

Artikkel 28 i barnekonvensjonen slår fast at alle barn har rett til utdanning og at det er statenes ansvar å gjøre grunnutdanningen obligatorisk og gratis tilgjengelig for alle barn. Videre er utdanning absolutt nødvendig for en god oppvekst, både sosialt og kulturelt.

Skolen skal være en inkluderende arena for alle barn - dette omfatter for eksempel at elever ikke diskrimineres på grunnlag av foreldres økonomi eller eget morsmål. Videre er det viktig at skolen ikke bare tilbyr en faglig sterk utdanning, men også et trygt miljø med en god skolehelsetjeneste.

3.1 Like muligheter i skolen

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- å håndheve loven om at ingen aktiviteter i offentlige skolen skal koste penger
- øremerkede midler til gjennomføring av klassesaker og lignende
- 15 • offentlig leksehjelp som sikrer at det utgjøres mindre forskjell mellom barn fra ressurssterke og ressursvake familier
- lovfestet rett til morsmålsopplæring
- gratis skolefritidsordning for alle barn i Norge
- gratis skolefruktordning i grunnskolen
- 20 • tilbud om gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse for alle videregående elever
- at alle elever, uavhengig av bosted og etterspørsel, skal ha rett til undervisning på samisk
- at privatisteksamen ikke skal koste penger

3.2 Sosialt miljø i skolen

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at fraværs grensen fjernes
- oppmerksomhet rundt urfolks historie og kultur i skole og barnehage
- 30 • at alle skoler har en handlings- og varslingsplan for seksuell trakassering
- at alle videregående skoler skal ha en NAV-representant tilstede minst en gang i måneden

3.3 Faglig miljø i skolen

35 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- nulltoleranse mot diskriminering av elever på bakgrunn av skoleprestasjoner
- at læreplaner utvikles i samråd med ulike grupper barn og unge
- at lekser ikke brukes som kompensasjon for tapt undervisning
- 5   ● at det ikke innføres karakter på barneskolen
- at elever ved yrkesfaglig skole får opplæring i arbeidsmiljøloven før de går ut i praksis
- øke sikkerheten for at alle barn med lærevansker skal få tilstrekkelig hjelp og oppfølging på skolen
- 10   ● at alle barn med lærevansker skal få tilstrekkelig hjelp og oppfølging på skolen
- at alle barn og unge på skolen skal ha mulighet til å få anonym vurdering av deres lærere
- at lekser i skolen skal reguleres i samarbeid mellom elev og lærer
- 15   ● at elever maks kan ha en prøve per skoledag og maks tre prøver per skoleuke
- strengere regulering av nivåinndeling på grunnskolen
- betydelig vektlegging av opplæring i psykisk helse innenfor livsmestring i skolens læreplaner
- 20   ● normkritisk undervisning om kjønnsroller, kjønns mangfold og kjønnsidentitet som en del av samfunnsfagundervisningen
- at KRLE erstattes med et nytt fag hvor ulike religioner, livssyn og etikk likestilles
- at skolegudstjenester fjernes fra offentlig grunnskole
- 25   ● at myndighetene skal øremerke midler til pilotklasser i grunnskolen og videregående skole
- en inntaksordning for videregående skole som bestemmes lokalt, for å sikre en best mulig tilpasset skole for elevene

3.4 Seksualundervisning

- 30   Press – Redd Barna Ungdom krever:
- at seksualundervisningen blir lovfestet på både privat- og offentlig skoler, og blir utført av fagpersonell
  - at seksualundervisningen skal inneholde informasjon om kjønnsroller, pornokultur, samtykke og hvordan pornografi ikke reflekterer virkeligheten
  - 35   ● at det blir informert om pornografi i seksualundervisningen, og om konsekvensene av bruk av pornografi
  - at politiet besøker alle ungdomsskoler for å snakke om seksuelle overgrep og konsekvenser av dette

- en fullverdig og ikke-moraliserende seksualundervisning som sikrer respekt og god seksuell helse

3.5 Skolehelsetjenesten

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 5 ● at helsesykepleier skal ha autoritet til å gi gyldig fravær på lik linje med en legeerklæring
- at skolehelsetjenesten utvides til å også inkludere barnevernspedagoger, fysioterapeuter og skolepsykologer
- 10 ● tilgang til objektiv informasjon om rus og hjelp med misbruk
- tilgang på skolepsykolog og skolelege som er tilgjengelig på alle skoler minst 2 dager i uken
- at skolehelsetjenesten har rett til å gi ut smertestillende i ungdomsskolen og videregående skole
- 15 ● at helsesykepleier må synliggjøres og bygge en trygg og god relasjon til elevene gjennom jevnlig klassebesøk
- at helsesykepleier kompetanse om psykisk helse økes
- at det skal være en helsesykepleier per 150. elev
- obligatorisk opplæring om legning og kjønnsmangfold før man kan jobbe i skolehelsetjenesten
- 20 ● at det på alle skoler skal informeres om hvilke lavterskeltilbud innenfor både psykisk og fysisk helse som eksisterer i nærområdet
- en skolehelsetjeneste som har tid og evne til å både jobbe forebyggende og se enkelteleven
- at skolehelsetjenesten tar ansvar for seksualundervisningen
- 25 ● at helsesykepleier skal være representert på skolen alle skoledager

3.6 Et trygt skolemiljø

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 30 ● involvering av elever, lærere og foreldre og helsesykepleiere i forebyggende arbeid mot diskriminering, mobbing og annen trakassering i skolen
- at lærere gis opplæring i hvordan man kan slå ned på bruk av skjellsord og andre ord som brukes på en nedsettende måte
- tett oppfølging av barn som har blitt utsatt for mobbing og trakassering
- 35 ● at det arbeides for et mobbetilsyn i norsk skole
- kompetanse om mobbing på pensum i norsk skole
- at elevundersøkelsen blir obligatorisk for skoler å gjennomføre fra 5. trinn til Vg3

- det skal være et krav om at det skal finnes trivselsledere i grunnskolen
- rosa kompetanse som pensum for lærere og barnehagelærere
- at det skal bli enklere for elever å gå gyldig skolefravær på grunn av psykisk helse
- at det skal være mer informasjon i skolen om ulike spiseforstyrrelser og hvordan de er knyttet opp til vårt samfunn

3.7 Barnehage

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- en gratis, sikret barnehageplass for alle barn
- fjerning av kontantstøtten
- økt oppmerksomhet rundt andre kulturer og religioner i barnehagen for å forebygge diskriminering

15

20

25

30

Barns rett til god helse

5 Gjennom barnekonvensjonen har Norge forpliktet seg til å arbeide for å gi barn en oppvekst som fremmer deres rett til helse og psykososiale utvikling. Staten må derfor sørge for at barns helse ikke blir negativt påvirket av kommersielle aktører eller av mangelfulle helsetilbud.

Helsetjenesten skal være for alle, og det er derfor viktig at den er tilgjengelig, trygg og inkluderende. I tillegg er psykisk helse like viktig som fysisk helse, og det psykiske helsetilbudet for barn og unge må styrkes.

10 4.1 Unge, reklame og markedsføring

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at kommersielle aktører som er synlige på TV og i sosiale medier ikke får lov til å vise reklame rettet mot barn
- et internasjonalt forbud mot kommersiell reklame rettet mot barn
- 15 ● handlingsplaner for å skjerme barn mot reklamepåvirkning i alle norske kommuner
- et forbud mot markedsføring av kosmetisk kirurgi og slankemidler
- at forbrukerombudet får utvidet myndighet til å slå hardere ned på skadelig reklame rettet mot barn og unge
- 20 ● utstillingsdukker som viser mangfold og ikke fremmer et ensidig kroppsideal
- merking av alt bildemateriale av mennesker som er retusjert og manipulert, spesielt i reklamer
- at aldersgrensen for å få utført kosmetisk kirurgi er 18 år
- 25 ● internasjonalt forbud mot skjønnhetskonkurranser for barn
- en statlig gjennomgang av markedsføringsloven for å styrke barns rettigheter og sikkerhet, også på sosiale medier
- at apper på sosiale medier ikke tillater skjønnhetsfiltre for barn hvor kropp eller ansikt retusjeres
- 30 ● at læreplanen skal inkludere kunnskap om retusjering og reklamekritikk under målene om kritisk tenking

4.2 Helsetjeneste for alle

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- alle barn som oppholder seg i Norge skal ha lik rett på helsehjelp
- 35 ● fjerning av egenandel på medisiner for barn
- at grensen for gratis legehjelp heves fra 16 år til 18 år
- fjerning av egenandel på alle ikke-kosmetiske tannbehandlinger for barn

- gratis og tilgjengelige helsestasjoner for barn og unge i alle kommuner
- at alle barn har tilgang til nødvendige medisiner
- fokus på forebyggende tiltak, for eksempel informasjon om prevensjon, bevisstgjøring rundt riktig kosthold og sanitære forhold og generell tilgang til dette
- at selvbestemt abort skal være en mulighet til alle barn som skulle trenge det

4.3 Psykisk helsehjelp

- 10 Press – Redd Barna Ungdom krever:
- en barne- og ungdomspsykiatri som gir behandling til alle barn og unge som har behov, og en individuell oppfølging i etterkant av behandlingen
  - et tilstrekkelig behandlingstilbud og oppfølging for barn og unge med spiseforstyrrelser som setter barnets behov i fokus
- 15
- økt og forbedret oppfølging og etterbehandling av barn med tvangslidelser
  - en handlingsplan mot kropps- og krysspress

4.4 Kjønn og identitet

- 20 Press – Redd Barna Ungdom krever:
- at det ikke foretas intimkirurgiske inngrep på barn født med uklare kjønnskarakteristika (såkalte intersex-barn)
  - at alle barn som ønsker det får kjønnsbekreftende behandling, så lenge det er helsemessig forsvarlig
- 25
- utrede muligheten for ekstern overprøving i saker hvor barn ønsker å endre juridisk kjønn hvor foreldrene ikke samtykker
  - at aldersgrensen for navneendring uten foreldrenes samtykke endres fra 16 til 8 år for trans-barn
  - at juridisk kjønn fjernes fra det offentlige registeret
- 30
- økt fokus på ulike legninger og deres likeverdighet
  - at alle barn fritt får utforske egen kjønnsidentitet og får uttrykke eller ikke uttrykke kjønn slik de selv vil

Barns rett til en trygg oppvekst

Barnekonvensjonen slår fast, i artikkel 19, at staten er ansvarlig for beskyttelse av barn. Siden det er statens ansvar at barn ikke skal oppleve fysisk eller psykisk vold er det nødvendig med gode omsorgsordninger og beskyttelsessystemer. Disse systemene skal ha gjennomgående barnefaglig kompetanse og nok ressurser til å utføre sine mandater.

Videre er det viktig at barn er bevisste rundt egen sikkerhet og at de har kunnskap om kropp, grenser og overgrep. Herunder faller også barns sikkerhet på nett.

For at en trygg oppvekst skal være realiteten for alle barn er det viktig med ordninger som utjevner sosiale forskjeller og er tilgjengelig for alle barn, uavhengig av bakgrunn.

5.1 Barnevernet som etat

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- øremerking av midler til barnevern gjennom bevilgninger til kommunene
- at regjeringen legger frem en opptrappingsplan for å løfte barnevernet til det nødvendige nivået
- et forbud mot kommersielle aktører i barnevernstjenesten
- at barn, uavhengig alder, skal få partsrettigheter i barnevernssaker
- tilstrekkelig kunnskap og kompetanse i barnevernet om barn med minoritetsbakgrunn
- at barnevernet skal være helseaktør med fokus på psykisk helse og styrket kompetanse med krise- og traumearbeid
- høy standard på alle barnevernsinstitusjoner

5.2 Barn og barnevernet

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at barnets beste skal gå foran det biologiske prinsipp
- at barnet har rett til å påvirke og ha innflytelse i beslutninger som påvirker barnet selv. Dette må også tillegges vekt i den endelige beslutningen
- at barn får en egen time ved familievernkontoret når foreldrene deltar i mekling
- at barnet har mulighet til å velge egen saksbehandler og at det skal tilstrebes varig kontakt

- at barn skal ha rett til innsyn i saksbehandlingen
  - det skal tilstrebes at barnet får et langvarig og stabilt hjem
  - det skal tilstrebes at barnet plasseres i et hjem i nærmiljøet for å sikre stabilitet og trygghet
- 5
- lovfestet rett til ettervern med individuell oppfølging, som gir ungdommer et sted å bo og tilbud om skole eller jobb
  - at barnevernet skal tilstrebe at søsken plasseres i samme hjem, og tilrettelegge for kontakt mellom søsken der plassering i samme hjem ikke er mulig eller ønskelig

10 **5.3 Foster- og adoptivforeldre**

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at man skal satse på bedre opplæring, oppfølging og kontroll av fosterforeldre, med vekt på barnets situasjon og bakgrunn. Man skal også ha en økt satsning på verving av fosterforeldre
- 15
- at fosterforeldre oppfordres til adopsjon i tilfeller der foreldre ikke får omsorgsretten tilbake
  - lik mulighet for alle voksne mennesker til å bli vurdert som adoptivforeldre
  - at adopsjonsprosessen effektiviseres
- 20
- økte ressurser til barnevernet for godkjenning av nye adoptivforeldre
  - at barn som har mistet sine omsorgspersoner skal få et godt omsorgstilbud
  - at barn i en adopsjonssituasjon har rett til å medvirke og komme med sine meninger og at de skal vektlegges

25 **5.4 Vold og overgrep mot barn**

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at staten tar ansvar for at alle som utdanner seg til arbeid hvor de får kontakt med barn får god opplæring i temaet og kjenner igjen tegn på barn som blir/har blitt utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt
- 30
- at helsesykepleiere skal skolere elevene i overgrep, av både fysisk og psykisk form
  - lovfestet opplæring til barn og ansatte i alle skoler og barnehager om vold og overgrep mot barn
  - at alle barn og unge skal få opplæring om hvordan man kan melde fra om vold og overgrep som skjer både med seg selv og andre
- 35
- høyere strafferammer i saker som omhandler vold og overgrep mot barn

- like strafferammer for alle som har gjort overgrep eller vold mot barn, uavhengig av barnets alder og kjønn
- et tilbud om behandling hos spesialist for alle barn og unge som har blitt utsatt for vold eller overgrep umiddelbart etter at overgrepene oppdages
- 5 ● at det innføres retningslinjer for maks antall saker en saksbehandler kan behandle samtidig
- at avhør gjøres av personell med barnefaglig kompetanse
- behandling og oppfølging av barn som er rammet av overgrep
- 10 ● økt kompetanse hos politi for å avdekke, etterforske og forebygge alle former for vold og seksuelle overgrep mot barn
- barnehus i alle Norges fylker og lett tilgjengelig informasjon om disse
- utvidelse av tilbudet med barnehus fram til barn er 18 år
- 15 ● et internasjonalt forbud mot kjønnslemlestelse mot alle barn uavhengig av kjønn
- at norske myndigheter utarbeider nye metoder for å avdekke og motvirke kjønnslemlestelse
- at norske myndigheter intensiverer arbeidet med spredning av informasjon om temaet for å avkrefte myter og øke bevisstheten
- 20 ● at Norge er et foregangsland for økt internasjonal innsats mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge, inkludert barneekteskap, kjønnslemlestelse og seksualisert vold mot barn
- 25 ● at det settes i gang et kompetanseløft om vold og overgrep for alle som arbeider i skole og barnehage
- at alle landets kommuner skal lage en plan for hvordan barn og unge skal lære om vold og overgrep i barnehage og på skolen. Planen må sikre at alle skoler og barnehager har gode systemer og rutiner for å forebygge og avdekke vold og overgrep mot barn og unge
- 30 ● at asylmottak utarbeider egne planer for forebygging, avdekking og håndtering av vold og seksuelle overgrep mot barn. Planer og rutiner må være tilgjengelig og godt kjent for alle ansatte
- 35 ● at alle barn i asylmottak eller omsorgssentre skal få god kunnskap om kropp, seksualitet og grensesetting. Man skal også lære hva et overgrep er, og hvor man kan oppsøke hjelp

5.5 Personvern på nett

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- oppfordringer til foresatte og andre om å ikke spre sensitiv informasjon om barn før barnet kan samtykke
- at Datatilsynet får myndighet til å vurdere og slå ned på distribusjon av informasjon om barn som krenker dets rett til privatliv, ære og omdømme
- en bevisstgjøring i befolkningen om barns rett til privatliv, spesielt med tanke på eksponering i sosiale medier
- økt fokus på hvordan beskytte seg på nett i grunn-, og videregående skole
- opplæring i nettvett og nettmobbing i grunnskolen

5.6 Barns levevilkår

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- kommunale handlingsplaner for reduksjon av fattigdom
- familievennlige kommunale boliger som sikrer barn trygge og tilfredsstillende oppvekstvilkår
- barnefaglig kompetanse og arbeidsmetoder i NAV som sikrer at barn blir hørt i saker som angår deres oppvekst og levevilkår
- geografisk spredning av kommunale boliger for å sikre at barn vokser opp i et flerkulturelt miljø

5.7 Barn og kriminalitet

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- pålagt behandling og rehabilitering til alle unge som begår straffbare handlinger
- at barn ikke skal sone straff sammen med voksne
- at barn som er parti i rettsaker får rett til fri rettshjelp
- at ungdomsfengsler kun skal benyttes som siste utvei dersom rehabilitering og behandling ikke forhindrer alvorlige straffeforbrytelser
- at kriminell lavalder samsvarer med stemmerettsalder

30

Barns rett til beskyttelse

Barnekonvensjonens artikkel 22 slår fast at barn som søker flyktningstatus, eller som anses som flyktninger, skal få nødvendig vern og humanitær hjelp, og få hjelp til å gjenforenes med sin familie.

5

Barn på flukt er en ekstremt sårbar gruppe - de er utsatte både når de flykter og når de lever på mottak eller går igjennom en asylprosess i landet der de søker asyl. Barn på flukt har spesiell rett på beskyttelse, og rammene rundt asylprosessen må derfor endres slik at alle barn som har opplevd å måtte flykte behandles rettferdig og humant.

10

6.1 Asylprosessen

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at utlendingsforvaltningen alltid lar hensynet til barnets beste gå foran innvandringsregulerende hensyn
- 15 ● at barnets beste skal være det grunnleggende hensynet i behandlingen av søknader om asyl, og at dette skal gjenspeiles i lovverket
- at asylsøknadene til barn som søker asyl alene og familier med barn blir spesielt prioritert
- 20 ● en grundig vurdering av barnets beste for hvert enkelt barn, og at denne vurderingen og vektleggingen av den kommer tydelig fram i vedtaket
- tilbud om gratis og ubegrenset rettshjelp i klage- og ankeprosesser
- barnefaglig kompetanse i alle ledd av asylprosessen
- 25 ● tilrettelagt informasjon om asylprosessen og barnets rettigheter gitt på barnets språk og tilpasset barnets modenhetsnivå
- informere asylbarn om deres rettigheter i barnekonvensjonen
- at barnets mening blir tatt hensyn til i behandling av asyl
- familier som skal bosettes har mulighet til å påvirke hvilken
- 30 kommune de blir bosatt i
- kutte ned ventetiden for asylsøknader og familiegjenforeningssaker som angår barn
- utlendingsnemnda erstattes med en uavhengig domstol
- amnesti for papirløse flyktningbarn som har bodd i Norge i mer enn
- 35 tre år
- at det opprettes et uavhengig tilsynsorgan for virksomheten på Trandum utlendingsinternat og at mottakets oversikt avvikles
- at barn og barnefamilier ikke skal interneres

- at Regjeringen fjerner taket på 3000 kvoteflyktninger årlig, og at antall kvoteflyktninger tilpasses flyktnings situasjonen i verden.
- at alle asylsøkere og mennesker uten papirer har rett til å arbeide

6.2 Asylmottak

5 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- høyere materiell standard og bedre aktivitetstilbud på asylmottak
- ikke-kommersiell drift av alle asylmottak i Norge
- at staten innfører krav om 24 timers bemanning på alle norske asylmottak, og at det gjøres kontroll foretatt av en uavhengig kontrollinstans
- at alle barn som søker asyl har tilgang til tannlegebehandling
- screening av barn på asylmottak for å kartlegge hvem som er ekstra utsatte og sårbare
- gratis psykisk og fysisk helsehjelp for asylsøkere og alle mennesker uten papirer

6.3 Asylsøkende barn og utdanning

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- obligatorisk norskopplæring til alle barn i mottak, før de skal inn i ordinær norsk skole
- lovfestet rett til videregående opplæring for barn som bor i mottak, også de som har fått avslag
- lovfestet rett til barnehageplass for barn som bor i mottak
- at alle innføringsklasser får seksualundervisning

6.4 Integrering

25 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at flyktninger skal bosettes i områder som er lagt til rette for god integrering, og at barnefamilier og enslige asylsøkende barn prioriteres.
- øremerkede midler til kommuner med asylmottak for å sikre at barn som bor på mottak får delta i fritidsaktiviteter som inkluderer transport
- at staten skal ha mulighet til å pålegge norske kommuner å bosette flyktningbarn
- at kommunen øremerker midler til integrering av asylsøkende barn

6.5 Enslige asylsøkende barn

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- varig opphold til barn som søker asyl alene dersom det ikke finnes forsvarlig omsorg ved retur til hjemland
- 5
- at Norge realitetsbehandler asylsøknadene for alle barn som søker asyl i Norge alene, med mindre noe annet er til barnets beste
  - at barnevernet, gjennom barnevernlovens kapittel 5A, skal få direkte omsorgsansvar for alle enslige asylsøkende barn som kommer til Norge
- 10
- rett til familiegjenforening for alle barn som får opphold eller asyl i Norge
  - at kravet om fire års utdanning eller arbeid i Norge ikke skal gjelde barn

6.6 Alderstesting

15 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at alderstesting foregår på en sikker, human og vitenskapelig metode, og at tvil alltid skal komme barnet til gode.
  - at det skal forskes frem en ny metode å aldersteste enslige asylsøkende barn
- 20
- Følge NOAS anbefaling om metoder for alderstesting, og inkludere psykisk modenhet i aldersvurderingen av asylsøkere

6.7 Representant

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- økt satsning på rekruttering av representanter og øke kompetansen hos disse
- 25
- tilrettelegging og skolering av representanter, slik at de blir i stand til å verne om det enslige barnet i hele vergeperioden

6.8 Forsvinninger fra asylmottak

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- god oppfølging og iverksettelse av nødvendige tiltak når barn som har forsvunnet kommer tilbake
  - at meldefristen for barn som forsvinner fra mottak halveres
  - kartlegging og oppfølging av enslige asylsøkende barn i kriminelle miljøer
- 30
- oppnevning av én person (representant e.l.) som har hovedansvar for barnet som forsvinner fra asylmottak
- 35

- en operativ koordineringsenhet i Oslo med ansvar for forsvinningssaker
- at det settes av tilstrekkelig med midler, slik at politiet kan etterforske forsvinninger av barn fra norske asylmottak
- 5 ● en handlingsplan mot forsvinninger fra asylmottak, med fokus på forebygging
- at det opprettes et nasjonalt kompetansesenter for menneskehandel

6.9 Asylsøkende barn med familie

10 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at opphold som følge av sterk tilknytning til riket og sterke menneskelige hensyn innvilges til barn og barnefamilier som har vært i Norge i mer enn 3 år
- at Norge ikke returnerer barnefamilier til europeiske land der
- 15 menneskerettssituasjonen for asylsøkere er dårlig ifølge UNHCR
- at Norge ikke tvangsreturnerer barn og barnefamilier til land som FN fraråder retur til
- at seks måneders er maksimal behandlingstid på asylsøknader for barn og barnefamilier
- 20 ● eget intervju og individuell behandling av barn som søker asyl
- at regjeringen oppretter retningslinjer for barnevennlig retur av barn
- botilbud for alle asylsøkende barn og barn uten papirer

6.10 Internasjonal asyl- og flyktningpolitikk

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 25 ● en overnasjonal asyl- og flyktningpolitikk styrt av FN, som tar utgangspunkt i menneskerettighetene
- et europeisk lovverk og en asylpraksis i tråd med menneskerettighetene og flyktningkonvensjonen
- at det blir mulig å søke asyl ved Schengen-landenes
- 30 utenriksstasjoner
- en gjennomgang av Schengen- og Dublin-samarbeidets konsekvenser for flyktninger og asylsøkende barn
- at mennesker som flykter på grunn av klimaendringer og naturkatastrofer blir anerkjent som flyktninger
- 35 ● antall kvoteflyktninger Norge tar inn hvert år skal tilpasses behovet for asyl og beskyttelse i det internasjonale samfunn

6.11 Rasisme og retorikk i asylpolitikken

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- mer holdningsskapende og antirasistisk arbeid i grunnskole og barnehage, samt andre steder barn og unge oppholder seg
- 5 • at skolen aktivt arbeider for å bryte ned tabuer knyttet til ulike minoriteter
- undervisning om flyktnings situasjon i Norge som en del av læreplanen i grunn-, og videregående skole
- 10 • en uavhengig gjennomgang av begrepsbruken knyttet til barn i utlendingsforvaltningen
- at politikere har en retorikk bygd på fakta og ikke bidrar til å spre eller opprettholde fordommer
- 15 • at Likestillingsombudet får myndighet til å slå ned på politikere og medias retorikk, dersom retorikken kan bidra til å spre fordommer og usunne holdninger

20

25

30

Barns rett til en trygg verden

Grunnleggende barnerettigheter som tilgang til helsetjenester, vann og utdanning brytes fortsatt av stater og selskaper som setter handel og profitt først, og ikke tar sitt samfunnsansvar. Gjennom barnekonvensjonen er stater over hele verden forpliktet seg til å verne om barnets beste, og Norge har et internasjonalt ansvar for å følge opp sin forpliktelse.

7.1 Norge i verden

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 10 • at Norge er en aktiv pådriver for å nå FNs bærekraftsmål, og at barn og ungdom inkluderes i dette arbeidet
- et bistandsbudsjett tilsvarende minst 1,5 prosent av Norges bruttonasjonalinntekt (BNI)
- at distribusjonen av norsk bistand støtter tiltak som fremmer barns helse og rettigheter
- 15 • at interessene til norsk næringsliv ikke skal gå på bekostning av effekten av bistanden
- en gjennomgang av bistandsbudsjettet for å sikre at alle pengene som er satt av der brukes til faktisk utviklingshjelp
- 20 • grundig vurdering av norske bistandsprosjekt for å sikre at prosjektene faktisk fører til en langsiktig og vedvarende utvikling, selv etter bistandsslutt, som kommer de mest trengende til gode
- regelmessige stortingsmeldinger angående forholdet mellom norsk bistand og Norges næringsinteresser
- 25 • at Oljefondet trekker seg ut av selskaper som bryter barns rettigheter
- at etikkrådet er med i bestemmelsene av hva oljefondet skal investeres
- etiske retningslinjer på statsobligasjoner
- 30 • at norske handelssanksjoner ikke skal gå på bekostning av sivile og barn
- at Norge anerkjenner Palestina som stat, og arbeider aktivt for å bedre situasjonen til fengslede palestinske barn og palestinske barn på flukt
- 35 • at stater tar et aktivt ansvar for at barn som allerede er født ved surrogati får statsborgerskap og juridiske rettigheter

7.2 Verdens handelsorganisasjon (WTO)

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- et demokratisk WTO der alle land deltar på like premisser
- at Norge aktivt arbeider for et mer demokratisk WTO
- en samkjøring av norske posisjoner i WTO og norsk utviklingspolitikk

7.3 Utviklingsland

5 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at utviklingslands interesser er et grunnleggende hensyn i norsk handelspolitikk
- at Norge setter utviklingslandenes rett til utvikling foran egne markedsinteresser
- 10 ● at Norge senker tollmurer mot Utviklingsland
- at minst utviklede land (MUL) ikke umiddelbart får økte tollmurer i overgangen til utviklingsland
- at Norge sletter gjeld til utviklingsland
- at norsk teknologi for fornybar energi skal være kostnadsfri og lett
- 15 tilgjengelig for utviklingsland

7.4 Etisk handel

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- ingen handel med offentlige tjenester som vann, helse og utdanning
- at barn sikres nødvendig medisiner gjennom økt tilgjengelighet og rimelig prissetting
- 20 ● mer produksjon av og forskning på medisiner mot neglisjerte sykdommer

7.5 Utdanning

25 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- økt internasjonal satsning for å forbedre lese- og skrivekyndighet i verden
- at alle stater signerer “safe schools”-erklæringen slik at skoler blir fredssoner
- 30 ● lik mulighet til utdanning for jenter og gutter
- skoletilbud i alle flyktningleirer
- at alle barn innenfor Norges grenser har rett til å ikke gå lenger enn 30 dager uten skolegang
- at alle stater har en gratis offentlig skole
- 35 ● fokus på kvaliteten på utdanningen, ikke bare tilgangen

7.6 Handel med barn

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 5 • at omfanget av handel av barn kartlegges
- at alle stater utformer tiltak og planer for forebygging og avdekking av handel med barn, samt behandling av barn som har blitt utnyttet
- at Norge ratifiserer Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot utnyttning og seksuelt misbruk
- et større initiativ fra norske myndigheter i internasjonale samarbeid for å hindre handel og bortføring av barn
- 10 • en bedre opplæring av alle ansatte i barnevern, tollvesen og politi om menneskehandel
- et gjennomgående fokus på barn i handlingsplaner mot menneskehandel
- styrking av arbeidet med identifisering av ofre for menneskehandel
- 15 • at alle land ratifiserer tilleggsprotokollen til barnekonvensjonen om salg og seksuell utnyttelse av barn
- et større initiativ fra norske myndigheter i både internasjonale og nasjonale sammenhenger for å forhindre barneekteskap
- etterforskning og straffefølgning av bakmenn og overgripere
- 20 • at reiselivsbransjen tar ansvar og sikrer at egen virksomhet ikke utnytter barn
- at reiselivsbransjen utdanner sitt personale og stiller krav til hotelleiere og andre underleverandører om nulltoleranse for alle former for utnyttning av barn
- 25 • at kjøp av sex med barn gjort av nordmenn i utlandet kartlegges, og at det settes inn nasjonale tiltak mot dette

7.8 Barnearbeid

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 30 • internasjonal innsats mot barnearbeid
- større ansvarliggjøring av multinasjonale selskaper som benytter seg av barnearbeid gjennom internasjonale regelverk og oppfølging av disse
- god oppfølging av tidligere barnearbeidere, for å sikre deres fremtid

7.9 Barn i krig

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at alle stater ratifiserer tilleggsprotokollen til barnekonvensjonen om barn i krig

- en kartlegging av bruk av barnesoldater verden over
  - at ingen stater skal bruke barnesoldater
  - et internasjonalt langsiktig mål om å utrydde bruken av barnesoldater, som alle stater aktivt skal arbeide for
- 5
- at Norge internasjonalt skal arbeide mot rekruttering av barn til terrororganisasjoner.

7.10 Våpen

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 10
- internasjonalt krav om sluttbrukererklæring ved salg av våpen og våpenkomponenter
  - økt satsning på fjerning av miner etter krig eller konflikt
  - internasjonalt krav om merking av våpen og ammunisjon
  - at stater ratifiserer Arms Trade Treaty-avtalen
  - nedtrapping av salg, produksjon og distribusjon av norske våpen
- 15
- forbud mot salg av våpen, ammunisjon og deler av våpen til totalitære styrever, okkupasjonsmakter, ulovlige militære grupperinger, land i krig eller land som truer med krig
  - økt åpenhet rundt norsk våpenproduksjon og eksport
  - at Norge skal signere og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen
- 20
- en kartlegging av bruk av norske våpen i konflikter verden over
  - at Oljefondet ikke støtter salg, distribusjon og produksjon av militært utstyr

7.11 Norge i krig

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 25
- at Norge får en høyere terskel for å delta i krig og konflikter
  - at Norge ikke gir økonomisk støtte til angrepskrig
  - at Norge trekker sine militære styrker ut av Afghanistan
  - en evaluering av konsekvensene av Norges deltakelse i militære operasjoner i utlandet
- 30

Barns rett til et levelig klima

Klimaendringer og miljø-ødeleggelser rammer barn over hele verden i dag samt fremtidige generasjoner. Barn har rett på et levelig klima.

8.1 Klimatiltak i Norge

5 Press – Redd Barna Ungdom krever:

- økt satsing og sikring av gode subsidieordninger til fornybar energi
- at Norge må være et foregangsland innen bærekraftig utvikling som legger til rette for kommende generasjoner
- at Norge skal kutte utslipp på egen jord og ikke kjøpe utviklingslands klimakvoter
- at Norge aktivt jobber for at klimamålene som ble satt under Parisavtalen skal kunne oppnås, både på nasjonalt og internasjonalt nivå
- strengere krav til utbygging av ikke-fornybare ressurser
- at Norge ikke skal åpne opp for olje- og gassaktivitet i særlig verdifulle og sårbare områder. Eksempler på dette er Lofoten, Vesterålen og Senja og Iskantsonen i Arktis
- at det utarbeides en plan for å trappe ned og avslutte olje- og gassvirksomheten innen 2035, samtidig som at staten bidrar til en rettferdig omstilling
- at Norge skal bli et nullutslippssamfunn innen 2050
- at Norge må investere i katastrofeforebygging og klimatilpasning for fremtidige generasjoner
- kutt av norske hjemlige utslipp med 65 % innen 2030

25 **8.2 Klimatiltak internasjonalt**

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at Norge ikke gir bistand til prosjekter i utlandet som medfører store miljøødeleggelser
- at klimabistanden økes til tilsvarende 50 % av bistandsbudsjettet for gjeldende statsbudsjett
- at oljefondet ikke investerer i prosjekter i utlandet som medfører store miljøødeleggelser

8.3 Klimaflyktninger

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- at Norge går i spissen for å utforme en tilleggsprotokoll om klimaflyktningers rettigheter

- at klimafordrevne får flyktningstatus og kan beskyttes under flyktningkonvensjonen

8.4 Ungdom og klimaendringer

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 5
- at barn og ungdom settes i sentrum av klimastrategier og involveres aktivt i beslutninger
  - økt fokus på klimaendringer i læreplanen

8.5 Urfolk og klimaendringer

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 10
- at urfolks meninger og interesser vektlegges i politiske prosesser som omhandler klima og miljø

8.6 Kollektivtransport

Press – Redd Barna Ungdom krever:

- 15
- at Norge sørger for god, billig og tilgjengelig kollektivtransport for ungdom
  - at barnebilletter skal gjelde frem til man er 18 år på all offentlig transport
  - at man gjelder som ungdom i kollektivtransport fram til minst fylte 20 år
- 20
- gratis kollektivtransport for ungdom opp til 20 år

25

30

FNs konvensjon om barnets rettigheter

1. Alder 18 år

5 Alle under 18 år er barn, dersom ikke en tidligere alder er lovfestet av staten.

2. Ingen diskriminering

10 Konvensjonens rettigheter gjelder for alle barn uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnet og dets foreldres rase, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse, eiendom, funksjonshemming eller oppfatninger. Staten skal sørge for at ingen diskrimineres.

3. Til barnets beste

15 Handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal først og fremst ta hensyn til barnets beste. Staten skal sørge for at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for omsorgen eller vernet av barn, har den standard som er fastsatt, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner så vel som overoppsyn.

4. Statens ansvar

20 Det er statens ansvar å sette barnerettighetene ut i livet.

5. Foreldreansvaret

25 Staten skal respektere de rettigheter og plikter foreldrene og andre foresatte har for å gi barnet veiledning og støtte slik at barnet skal kunne hevde konvensjonens rettigheter.

6. Rett til liv

30 Staten plikter så langt som mulig å sørge for at barn overlever og får utvikle seg.

7. Navn og statsborgerskap

35 Barnet har, umiddelbart etter fødselen, rett til navn og nasjonalitet, og så langt det er mulig, å kjenne til sine foreldre og få omsorg av dem.

8. Identitet

Staten skal respektere barnets rett til å bevare sin identitet, herunder nasjonalitet, navn og familieforhold. Dersom et barn ulovlig blir fratatt slik identitet skal staten hurtig bistå med gjenopprettelse.

9. Holde familien sammen

Barnet skal ikke atskilles fra sine foreldre mot sin vilje, unntatt når dette er nødvendig av hensyn til barnets beste.

5 10. Gjenforene familien

Søknader om familiegjenforening over landegrenser skal behandles på en positiv, human og rask måte. Barnet har rett til regelmessig kontakt med begge foreldre.

10 11. Ulovlig bortføring og tilbakehold

Staten skal bekjempe at barn blir tatt ulovlig ut av et land eller hindret fra å vende tilbake, og skal inngå avtaler med andre land for å få til dette.

12. Å si sin mening og bli hørt

15 Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt.

13. Få og gi informasjon

20 Barnet har rett til ytringsfrihet, til å søke, motta og spre informasjon og ideer av alle slag og på alle måter.

14. Tanke-, samvittighets- og religionsfrihet

25 Barnet har rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Staten skal respektere foreldrenes retter og plikter til å opplyse barnet om sine rettigheter i slike spørsmål.

15. Organisasjonsfrihet

Barnet har rett til organisasjons- og forsamlingsfrihet.

30 16. Rett til privatliv

Barnet skal ikke utsettes for vilkårlig eller ulovlig innblanding i sitt privatliv, i familien, i hjemmet eller i korrespondansen sin. Det skal beskyttes mot ulovlig angrep mot ære og omdømme.

35 17. Massemedia

40 Staten skal sikre barn tilgang til informasjon fra et mangfold av nasjonale og internasjonale kilder. Staten skal oppmuntre massemedia og forleggere til å spre informasjon som skaper forståelse, kunnskap, sosiale ferdigheter og velvære, og til å lage eget barnestoff, også for minoritetsbarn. Staten skal beskytte barna mot skadelig informasjon.

18. Foreldreansvaret

Begge foreldrene har et hovedansvar for barnets omsorg og utvikling etter hva som er best for barnet. Staten skal gi støtte og sikre utvikling av institusjoner, tjenester og tiltak for omsorg for barn, herunder også ta hensyn til utearbeidende foreldre.

19. Beskyttelse mot misbruk

Staten skal beskytte barnet mot fysisk eller psykisk mishandling, forsømmelse eller utnyttelse fra foreldre og andre omsorgspersoner.

20. Barn uten omsorg fra familien

Barn som er uten familiemiljø, har særlig rett på beskyttelse og omsorg, for eksempel ved plassering i fosterhjem, eller om nødvendig, ved egnet institusjon eller ved adopsjon.

21. Adopsjon

Nasjonal og internasjonal adopsjon skal bare finne sted i samsvar med loven, og skal være autorisert av myndighetene. Adopsjon utenlands skal ikke resultere i urettmessig økonomisk fortjeneste, og bør betraktes som et alternativ til omsorgstiltak i barnets opprinnelsesland.

22. Flyktningbarn

Barn som søker flyktningstatus eller som anses som flyktninger, skal få nødvendig vern og humanitær hjelp. Staten skal i samarbeid med internasjonale organer hjelpe et barn som er alene til å bli gjenforent med sine foreldre.

23. Barn med funksjonshemninger

Barn med psykiske og fysiske funksjonshemninger har rett til å leve et fullverdig og anstendig liv under forhold som sikrer dets verdighet, fremmer selvtillit, og letter barnets aktive deltakelse i samfunnet. Et funksjonshemmet barn har rett til særskilt omsorg. Barnet skal få undervisning, opplæring, helsetjenester, rehabiliteringstjenester, forberedelse til arbeidslivet og rekreasjonsmuligheter for å oppnå best mulig integrering og individuell utvikling. Staten skal samarbeide med andre land om dette, og ta spesielt hensyn til utviklingslandenes behov.

24. Helse

Barnet har rett til å få den best mulige medisinske behandling og hjelp til å komme seg etter sykdom. Staten skal arbeide for å redusere spedbarns- og barnedødelighet, sikre at alle barn får nødvendig legehjelp, gi god

helsemessig omsorg til mødre etter fødselen, bekjempe sykdom og gi orientering og utdanning om helse og riktig ernæring. Staten skal også avskaffe helsefarlige tradisjoner, samarbeide med andre land og særlig ta hensyn til utviklingslandenes behov.

5

25. Barn under offentlig omsorg

Barn plassert i omsorgstiltak utenfor familiemiljøet har krav på regelmessig vurdering av behandlingen og oppholdet der.

26. Sosialtjenester

Staten skal sikre at barnet får den sosiale hjelpen og den økonomiske støtten det har krav på etter landets lover.

27. Levestandard

15 Barnet har rett til en levestandard som er tilstrekkelig på alle områder. Foreldrene, eller andre som har ansvar for barnet, har det grunnleggende ansvaret for å sikre de livsvilkårene som er nødvendig for barnets utvikling. Staten har plikt til å støtte de foresatte.

28. Utdanning

20 Barnet har rett til utdanning. Staten skal gjøre grunnskoleutdanningen gratis og obligatorisk og gjøre ulike former for videregående utdanning tilgjengelig for alle barn, og sette i verk tiltak for å redusere tallet på de som ikke fullfører skolegangen. Disiplin i skolen skal utøves på en måte
25 som er forenlig med barnets menneskeverd. Staten skal også fremme internasjonalt samarbeid om utdanning, og særlig ta hensyn til utviklingslandenes behov.

29. Målet med utdanning

30 Utdanningen skal fremme utvikling av barnets personlighet, og teoretiske og praktiske ferdigheter. Den skal skape respekt for menneskerettighetene og fremme holdninger om fred, toleranse, og vennskap mellom folk. Utdanningen skal skape respekt for naturen, og for barnets egen og andres kultur.

35

30. Minoriteter og urbefolkning

Barn som tilhører en minoritet eller urbefolkningen, har rett til sammen med andre i sin gruppe, å nyte godt av sin kultur, religion og eget språk.

31. Lek og fritid

40 Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.

32. Barnearbeid

Barnet har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- eller utviklingsmulighetene.

5 33. Narkotika

Barnet har rett til å bli beskyttet mot ulovlig bruk, omsetting og produksjon av narkotiske stoffer.

34. Seksuell utnyttning

10 Barnet har rett til beskyttelse mot alle former for seksuell utnyttelse og misbruk. For å verne barn mot slik utnyttning skal staten sette i verk alle nødvendige tiltak, nasjonalt og internasjonalt.

35. Bortføring, prostitusjon og salg

15 Staten har plikt til å gjennomføre nasjonale og internasjonale tiltak for å hindre kidnapping, bortføring eller salg av barn til ethvert formål og i enhver form.

36. Annen utnyttning

20 Staten har plikt til å beskytte barnet mot alle former for utnyttelse som er skadelig for barnets velferd.

37. Fengsel, dødsstraff og tortur

Barn skal ikke utsettes for tortur eller annen umenneskelig eller
25 nedverdiggende behandling eller straff. Dødsstraff eller fengsel på livstid uten mulighet for løslatelse er ikke tillatt hvis forbrytelsen ble utført før fylte 18 år. Barn som er i fengsel, skal holdes atskilt fra voksne, om ikke det motsatte anses å være best for barnet. Fengsling skal bare benyttes som
30 en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom. Pågripelse og fengsling skal skje på lovlig måte, og barnet har rett til juridisk og annen aktuell hjelp og til å få en rask og uavhengig overprøving av sin sak.

38. Barn i krig

35 Staten skal sette i verk tiltak for å hindre at barn som ikke er fylt 15 år, tar direkte del i krigføring. (Et tillegg i 2000 hevet denne aldersgrensen til 18 år.)

39. Rehabilitering og reintegrering

40 Staten er forpliktet til å iverksette alle hensiktsmessige tiltak for å sikre rehabilitering og samfunnsmessig tilbakeføring av barn som er offer for

misbruk, utnyttelse, forsømmelse, tortur, væpnede konflikter eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

40. Behandling i saker om straff

- 5 Barn som er anklaget eller dømt for straffbare handlinger har rett til en behandling som sikrer verdighet og fremmer dets respekt for menneskerettighetene. Målet er at barnet finner en konstruktiv plass i samfunnet. Staten skal fastsette en kriminell lavalder. Det skal være mulighet til å få overprøvd en straffedom av en høyere myndighet eller
- 10 domstol. Barnet skal få gratis bistand av tolk hvis barnet ikke snakker det språket som blir brukt.

41. Når andre lover er bedre

- Hvis andre nasjonale eller internasjonale lover som staten har vedtatt,
- 15 sikrer barnet bedre enn med denne konvensjonen, gjelder disse lovene, og ikke konvensjonen.

42. Kjennskap til konvensjonen skal spres

- Staten er forpliktet til å gjøre konvensjonens innhold kjent for barn og
- 20 voksne.